కథా నిలయం
3866
శ్రీకాకుళం

గుర్తించని త్యాగానికి గుడ్ బై

"ఓ మహారాణీ ! తీరిగ్గా ఆ తర్వాత చదువుకుందువుగానిలే, ముందా డాబామీద ఎండబెట్టిన వడియాలు పట్టుకురా, వర్షం వచ్చేట్టు వుంది."

తలెత్తి చూసింది కస్తూరి. నోటితో వేసిన ఆజ్ఞని కళ్ళతో ఖాయపరుస్తున్నట్టుగా చూస్తూ నిల్చుంది తల్లి.

'నిజమే. తను మహారాణియే. ఓ విశాల హృదయ సామ్రాజ్యానికి తను మహారాణిననే సంగతి అమ్మకు తెలిసుండదు. తెలిసుంటే యిలా అనుండేది కాదు.' — అనుకుంది కస్తూరి.

"చేసే వాళ్ళుంటే కాలెలా కదుపుతుందీ. గుళ్ళో దేవతలాగ కూచోబెట్టి చేసేవాళ్ళున్నారుగా" చెల్లెలు దమయంతి విసుక్కుంటూ ఎంతకీ కదలని కస్తూరిని కొరకొరా చూస్తూ డాబా మీదకు వెళ్ళింది వడియాలు తీసుకురావడానికి.

కస్తూరి తనలోనే నవ్వుకుంది.

'నిజమే తను దేవతే. తనని గాఢంగా అభిమానించి ఆరాధించే భక్తుడు ఒకడు వున్నాడనీ, నిజంగా గుళ్ళోదేవతలాగే ఆరాధిస్తుంటాడనీ, అవసరమైతే ప్రాణాల్ని సైతం తనకు నైవేద్యంగా అర్పిస్తాడనీ చెల్లెలికి తెలీదు. తెలిస్తే అలా అనుండదు' — అనుకుంది కస్తూరి.

మెల్లగా లేచి డాబామీదకు వెళ్ళింది. అప్పటికే దమయంతి వడియాలన్నిటినీ పోగేస్తోంది. కస్తూరికూడా తను చెయ్యి వేసి సాయం చేయబోయింది గాని "ఇంతోటి పనిని యిద్దరు చేయాలా, అక్కర్లేదులే, నువ్వెళ్ళు. నేను చేసుకోగలను" అని చెల్లెలు అనేసరికి మారు మాటాడకుండా నిల్చుండిపోయింది.

దమయంతి వడియాలు తీసుకుని కిందకు వెళ్ళిపోయింది.

డాబామీద కస్తూరి ఒక్కర్తే వుంది.

సాయంకాలం మబ్బుతో వాతావరణం చల్లగా, ఆహ్లాదకరంగా వుంది. ఆ డాబా అంటే ఆమెకు చాలా ఇష్టం. ఆ యింట్లో ఆమె ఎక్కువగా ప్రేమించేది ఆ డాబానే. అక్కలకన్నా, చెల్లెలికన్నా, తమ్ముడికన్నా, తల్లిదండ్రులకన్నా ఆమెకు ఆ డాబా అంటేనే ఎక్కువ యిష్టం. ఆ డాబామీంచి ఆకాశంలోని అందమైన మబ్బుల్ని చూడొచ్చు. నక్షత్రాల్ని చూడొచ్చు. సంతోషం ఎక్కువైతే ఏకాంతంగా కూని రాగాలు తీసుకోవచ్చు. దుఃఖం ముంచుకొస్తే తనివితీరా ఒంటరిగా ఏడవొచ్చు. అందుకే ఆ డాబా అంటే ఆమెకు అంత యిష్టం.

కస్తూరి సన్నగా కూనిరాగాలు తీస్తోంది. సంతోషమేతప్ప సంగీతంలేని కంఠంతో, పాటలు పాడ్డం చేతకాని కస్తూరి, కూనిరాగాలు తీస్తోంది. మనసుకు రాగాలతాళ్ళు కట్టి ఆనందపు ఉయ్యాలవేసి వూపుతోంది. డాబా పిట్టగోడ దాటి, గోడపక్క బాదంచెట్టు చిటారు కొమ్మదాటి, తెల్లనిమేఘాల నల్లంచులు దాటి నీలాకాశంలోకి ఆ ఉయ్యాల ఊగుతోంది.

ఆమె అకస్మాత్తుగా కూనిరాగం ఆపేసింది.

రమణరావు నిజంగా తనని అతని హృదయసామ్రాజ్యానికి మహారాణిని చేసుకుంటాడా? తనని దేవతలా చూసుకుంటాడా? తనది

కేవలం భ్రాంతి కాదుకదా?

మూదేళ్ళుగా అతను చూపుతున్న అభిమానాన్ని కస్తూరి గుర్తు చేసుకుంది. అతని కళ్ళల్లో ఆరాధన, అభిమానం; అతని మాటల్లో ఆత్మీయత, గౌరవం, అతని చేతల్లో నిజాయతీ సాన్నిహిత్యం - యివన్నీ ఆమె గుర్తుచేసుకుంది.

క్రితంరోజున అతను యిచ్చిన న్యూ ఇయర్ గ్రీటింగ్ కార్డులో అతను ఏం రాశాడో ఆమెకు కంఠతా వచ్చు. పదిహేనుసార్లన్నా ఆమె దాన్ని చదువుకుంది.

"ఈ నూతన సంవత్సరం అన్ని విధాలా మీకు శుభకరం కావాలనీ, మన పరిచయానికి ఒక అర్థాన్నీ, నిండుదనాన్నీ కలిగించాలనీ హృదయపూర్వకంగా కోరుతూ.

మీ శ్రేయోభిలాషి,

ఎం. వి. బి. రమణరావు.

ఆ మాటల్లోంచి చూస్తే అతని మనసు కెలడియోస్కోపులో కనిపించినట్టు అన్ని కోణాల్లోనూ, అతిమనోహరంగా, అత్యంత ఆకర్షణీయంగా కనిపించింది. పదేపదే ఆ వాక్యాల్ని ఆమె చదువుకుంది. అవామెకు కంఠతా వచ్చేశాయికూడా.

'జీవితాన్ని అసహ్యించుకోవడానికి కాదు, ప్రేమించడానికి. మిమ్మల్ని మీరు ప్రేమించకపోతే, యితరుల్ని మాత్రం మీరెలా ప్రేమించగలరు?' అని చెప్పి తనను తాను అసహ్యించుకోవడం మాన్పి ప్రేమించగలగడం నేర్పాడు. జీవితంమీద నిరుత్సాహాన్ని పోగొట్టి, ఆశగా జీవించడం అలవాటు చేశాడు. తనని ప్రేమించే హృదయం, అభిమానించే చల్లనిమనసు ఒకటి వుందని మెల్ల మెల్లగా తెలిసి వస్తున్నప్పుడు తనచుట్టూ పాతుకున్న నిరాశముళ్ళకంచెల్ని ఒక్క-

టొక్కటే తీసిపారేసి, నచ్చిన పూల మొక్కల్ని నాటుకుంది. వాటికి ఆత్మీయానురాగాల్ని ఎరువులుగా వేసి ఏపుగా పెంచింది. ఎప్పుడో అవి అందమైన రంగురంగుల పూలను పూయడం మొదలెడతాయి. ఆహ్లాదకరమైన రకరకాల సువాసనల్ని వెదజల్లుతాయి. ఆ రోజు గురించే ఆమె ఆశగా ఎదురుచూస్తోంది.

నిజానికి ఆమె నిరీక్షణకు ఆవిడే పూర్తిగా బాధ్యురాలు. ఎన్నో సార్లు రమణరావు ఆమెను "మీతో ఓ ముఖ్య విషయం మాట్లాడాలి, వీలుచూసుకొని చెపితే ఎక్కడికైనా వెళ్ళి కూచుని మాట్లాడుకుందాం" అని అడిగాడు. అతను చెప్పదలచుకున్నదేమిటో ఆమె ఊహించగలదు గనుక అలాగేలెండి అంటూ దాటేస్తూ వచ్చింది.

అలా దాటేయడానికి కారణం ఆమె పరిస్థితులే.

వర్షం ప్రారంభమైంది. ఒకటీ ఒకటీ చొప్పున చినుకులు రాలుతున్నై.

కస్తూరి వెళ్ళిపోదామని వెనక్కు తిరిగింది. మెట్లదగ్గర పైమెట్టుమీద నిలుచుని వుంది కస్తూరి చిన్నక్క — రేవతి.

"అయిపోయిందా ఊహావిహారం. అరడజనుసార్లయినా పిలిచేను పలుకుతేనా. ఏ రాకుమారుడి ధ్యాసలో వున్నావో మరి, వెంటనే వినిపించుకోడానికి. సరేగాని అమ్మ పిలుస్తోంది పద."

కిందకు దిగిపోయింది కస్తూరి. తల్లి దగ్గరకు వెళ్తే —

"మరేంలేదు, నీకు పండక్కు అడ్వాన్సు యిస్తారు గాబోలు, దాని గురించి దరఖాస్తు పెట్టలేకపోయావా. పెద్దపండగ దగ్గర పడుతోంది కదా, మీ చిన్నబావకి పండక్కి డబ్బు పంపించాలి" అంది తల్లి.

పెళ్ళి కాకుండానే యిలా పెట్టుపోతలవీ ఎందుకో అర్థంకాలేదు

కస్తూరికి. ఏమన్నా అంటే చిన్నక్క అన్నం తినడం మానేస్తుంది. అంతటితో సరిపెట్టే రకంకూడా కాదు. తనని చూసి అసూయపడి పోతున్నావ్ అని ముఖం ఎదుటే అనేస్తుంది. మూడు నాలుగుసార్లు అలా అనేసింది కూడా. నిజానికి ఆ సంబంధం స్థిరపడడానికి తనే కారణం అనే సంగతి చిన్నక్కకీ తెలుసు. తల్లికి యిష్టం లేకపోతే తనే నచ్చజెప్పి ఒప్పించిన విషయం చిన్నక్కకి తెలుసు. ఈ విషయం తెలిసికూడా తను ఆమెని చూసి అసూయపడిపోతోందని అనుకోవడం, అలా నిర్మొహమాటంగా బైటికే అనేయడం ఏమిటి!

అందుకే తల్లి పండగ అడ్వాన్సు గురించి చెప్తే మరో మాట మాట్లాడకుండా "అలాగేలే, రేపు అప్లయి చేస్తాను" అనేసింది కస్తూరి.

నిజానికి ఆమె ఆ డబ్బు గురించి మూడు రోజుల క్రిందటే అప్లయి చేసింది. ఇంట్లో ఆడపిల్లలున్నారుకదా కుట్టుమిషను ఒకటి వుంటే బావుంటుందని వాయిదాలమీద కొనుక్కుందా మనుకుంది. దానికి ముందుగా వందరూపాయలు కట్టాలంటే ఫెస్టివల్ అడ్వాన్స్ గురించి పెట్టింది. ఇప్పుడీ విషయం చెప్పినా ఎవరూ వినరు. కాబోయే చిన్నల్లుడికి బట్టలే ముఖ్యం అంటారు. మాటజారి, అందర్లోనూ చెడ్డదాన్ని కావడం ఎందుకులే అనుకుంది కస్తూరి.

ఆ రాత్రి భోజనంచేశాక వారపత్రిక చదువుదామని తీసి కూచుంది గాని ఆమె ధ్యాసంతా యింట్లోవాళ్ళ చర్చమీదే వుంది. ఆ చర్చ వాళ్ల నాన్నగారికి వచ్చిన ప్రావిడెంట్ ఫండు గురించి. రిటైరైన ఏణ్ణర్థానికి ఆ డబ్బు చేతికి వచ్చింది. ఆ డబ్బును ఏం చేయాలా అని చర్చ.

"పెద్దది పుత్తరం రాసింది కదండీ అల్లుడు హడావుడి

చేస్తున్నాడని, ఎలాగూ అతనికి యివ్వాలికదా, ఓ రెండువేలు పంపించి మిగతాది రెండోదాని పెళ్లికని బ్యాంకులో వెయ్యండి" అంది కస్తూరి తల్లి.

"దాని పెళ్లికి ఆమాత్రం చాలుతుందా, ఎలాగూ వూళ్లోవున్న ఆ యిల్లు కాస్తా అమ్ముకోక తప్పదు" అన్నాడు కస్తూరి తండ్రి.

"ఏదో దాని పెళ్ళికాస్తా అయిపోతే కాస్తంత ఊపిరి తీసుకోవచ్చు. కస్తూరి గురించి అట్టే ఆలోచించక్కర్లేదు. ఎలాగూ ఉద్యోగం చేస్తోందికదా, నెల నెలా నాలుగురాళ్లు వెనకేసుకోమంటే సరి. ఎటొచ్చీ దమయంతి గురించే చింతంతాను" అంది తల్లి.

"ఇప్పటినుంచీ ఎందుకే బెంబేలు పడిపోతావ్. దాని చదువు పూర్తయి పెళ్లిచేయాల్సి వచ్చేసరికి సూరిగాడు చేతికి అందొస్తాడుకదా, మరేం పర్వాలేదు" అన్నాడు తండ్రి.

తండ్రికి పెద్దకూతురంటే యిష్టం. తల్లికి రెండోదీ, నాలుగోదీ అంటే యిష్టం. తమ్ముడంటే నలుగురి ఆడపిల్లల తర్వాత పుట్టాడని యింటిల్లిపాదికీ యిష్టమే. ఎటొచ్చీ తనంటేనే ఎవరికీ యిష్టంలేదు అనుకుంది కస్తూరి. ఉక్రోషంతో అక్కడినుంచి లేచివెళ్లి నిద్రపోదామని పక్క పరుచుకుని పడుకుంది.

పడుకుందే గాని ఆమెకు మాటిమాటికీ తల్లి మాటలే గుర్తొస్తున్నాయి. తను ఉద్యోగం చేస్తోందిగనుక తనగురించి యింట్లో వాళ్లు అట్టే పట్టించుకోనక్కర లేదా? మూడేళ్లబట్టి ఉద్యోగం చేస్తోంటే ఐదు రూపాయలైనా తనగురించి వెనకేసుకోలేక పోయిందే. చిన్నక్కకి చూసిన సంబంధంలాటిది తనకు రావాలంటే అయిదువేలు ఎప్పటికి కూడబెట్టుకోగలదు తను? జీతంరాగానే తన ఖర్చుకి పాతిక రూపాయలు తీసుకుని మిగతాది అమ్మచేతుల్లోనే పెడుతున్నట్టు ఆమెకి

తెలుసుకదా. తనెలా దాచుకోగలదని అమ్మ అనుకుంటోంది?

కస్తూరికి తల్లిమీద కోపం వచ్చింది కాని, అంతలోనే అది ఎగిరిపోయింది. యింటి పరిస్థితులు తలచుకున్నప్పుడు తనమీద తనకే జాలేస్తుంది కానీ, ఎవరి మీదా కోపంరాదు.

రెండేళ్లకిందట తండ్రి గవర్నమెంటు ఉద్యోగంచేసి రిటైరై ఓ చిన్న ప్రయివేటు ఫర్మ్‌లో చేరాడు. కస్తూరి పెద్దక్క పెళ్లయి సంసారం చేసుకుంటున్నా ఆరోగ్యం బాగోక తరచు పుట్టింట్లోనే వుంటోంది. కస్తూరి చిన్నక్క టైపిస్టుగా ఉద్యోగంచేసేది కానీ ఆమెకు పెళ్లి స్థిరపడ్డాక కాబోయే బావగారు ఆమెను ఉద్యోగం మానిపించేయమన్నారు. అందుకని మానేసింది. వెంటనే పెళ్లి చేసెయ్యడానికా, అతనికన్నా పెద్దతనికి పెళ్లికాలేదు. అతనికి అయితే గాని ఈయనకు చేయరు. నాలుగో అమ్మాయి దమయంతి బి.యస్‌సి. చదువుతోంది. ఆఖరివాడు సూర్యం. పాలిటెక్నిక్ చదువుతున్నాడు. మరో రెండేళ్లు పోతేగాని అతను చేతికి అందిరాడు. సంసారం ఖర్చులు ఎక్కువ, ఆదాయం తక్కువ.

'నిజమే అమ్మ చెప్పినట్టు నెలనెలా కొంత బేంకులో వేసుకుని జాగ్రత్త పడ్డం అవసరమే. తనకికాకపోతే చెల్లెలికైనా ఆ డబ్బు ఉపయోగిస్తుంది. ఇంట్లో ఎంతిచ్చినా మిగలదు' అనుకుంది కస్తూరి.

రేపు జీతం అందుకోగానే ఆపని చేయాలి—అని నిర్ణయించుకుంది.

మర్నాడు ఆఫీసుకు వెళ్లినప్పుడు సేవింగ్స్‌బేంక్ అకౌంట్ ఎలా ఓపెన్ చేయాలో ఆ వివరాలవీ రమణరావుని కనుక్కుంది. అతను నవ్వుతూనే "ఏమిటండోయ్ విశేషం. డబ్బు దాస్తున్నారంటే ఏదో స్వార్థం వుందన్నమాటే" అన్నాడు.

"అవసరానికి యింట్లో ఉపయోగిస్తుందనీ" అంది.

ఇంటికొస్తూ అతని మాటలన్నీ తలచుకొని నవ్వుకుంది. భలే ఊహించేసాడే అనుకుంది.

తల్లికి డబ్బు యిస్తున్నప్పుడు తన ఖర్చుకి పాతికకాక మరో పాతికకూడా అట్టేపెట్టుకొని మరీ యిచ్చింది. రేపు ఆఫీసుకి ఓ గంట లేట్ పర్మిషన్ పెట్టి బేంకుకి వెళ్దాంలే అనుకుంది.

తీరా భోజనాల దగ్గర "అక్కా ఓ యిరవైరూపాయలుంటే యిస్తావా. అర్జంటుగా కావాలి" అని తమ్ముడు అడిగితే "అలాగేలేరా" అంది.

తమ్ముడంటే ఆమెకు చాలా అభిమానం. స్కూల్ ఫైనల్ అయ్యాక ఇక చదువు ఆపించేసి ఏ టైపో నేర్పి ఉద్యోగంలో పెట్టేద్దామని వాళ్ల నాన్నగారు అనుకున్నప్పుడు "ఆడపిల్లని చదివిస్తున్నారు కదా, వీడ్ని చదివించండి అని చెప్పి, పట్టుపట్టి పాలిటెక్నిక్‌లో చేర్పించింది. చదువుకు అయ్యే ఖర్చులన్నీ తండ్రే సర్దుకుంటూ వస్తోన్నా చిల్లర ఖర్చులవీ కస్తూరే ఆదుకుంటోంది.

బేంకులో అకౌంటు ఓపెన్ చేయడం వచ్చే నెలకి వాయిదా వేసుకుంది కస్తూరి.

నాలుగైదురోజుల తర్వాత ఆఫీసులో రమణరావు మాటల సందర్భంలో "ఇంతకీ బేంకులో ఎంత దాచేరు" అని అడిగితే

"ఎక్కడండీ, అనుకోకుండా ఏవో ఖర్చులొచ్చాయి, కుదరలేదు. ఏమిటో ఏదనుకున్నా జరగడంలేదండీ" అంది.

అతను ఆశ్చర్యంగా చూశాడు.

అంత నిరుత్సాహంగా, నిరాశగా యీమధ్య ఆమె మాట్లాడలేదు. ఆమె కూడా అలా అనాలనుకోలేదు. పొద్దున్న ఆఫీసుకు టైము అయిపోయిందని, వంట కాకపోతే అలాగే వచ్చేసిందేమో మనసంతా

చికాగ్గా వుంది.

ఆ రోజంతా ఆమె డల్గా కూచోవడం రమణరావు చూశాడు.

సాయంకాలం ఆఫీసు విడిచిపెట్టిన తర్వాత యింటికి బయలుదేరుతుండగా మెట్లదగ్గర ఎవరూ లేకుండాచూసి మడతపెట్టిన ఓ కాగితం ఆమెకిచ్చాడు రమణరావు. ఎన్నోసార్లు ఎంతో సన్నిహితంగా అతనితో మాట్లాడినా ఎప్పుడూ కలగని భయం ఆనాడు ఆమె ఆ కాగితం అందుకొంటుంటే కలిగింది. దాన్ని హ్యాండ్ బేగ్లో పడేసుకుని గబగబా బస్స్టాపుకు వెళ్ళింది. బస్సు ఎంతకీ రాకపోతే, వచ్చికూడా ఖాళీ లేదని ఎవరినీ ఎక్కించుకోకుండా వెళ్ళిపోతే మరో బస్సు గురించి ఎదురుచూడలేక రిక్షాకట్టించుకుని యింటిని చేరుకుంది. కాళ్ళూ చేతులూ కడుక్కొని హడావుడిగా టిఫిన్ తినేసి ఆ వుత్తరం డాబామీద చదువుకుందామని ఓ వారపత్రికలో పెట్టుకుని వెళ్లిందిగానీ, ఆమె వెనకనే చెల్లెలు రావడంతో వీలుపడలేదు. ఇంట్లో ఏకాంతంగా చదువుకునే స్థలం లేకపోవడంవల్ల, వాళ్ళ చిన్నక్క కళ్ళబడకుండా వుండడం కష్టంగనుక అందరూ పడుకునేవరకూ ఆమె ఆ వుత్తరాన్ని విప్పలేకపోయింది.

ఆ వుత్తరాన్ని విప్పుతున్నప్పుడు ఆమె చేతులు వణికాయి. గుండె గబగబా కొట్టుకుంది.

"కస్తూరిగారూ!

మీతో ముఖ్యమైన విషయం ఒకటి మాట్లాడాలని ఎన్నిసార్లు అడిగినా మీరు దాటేస్తూ వస్తున్నారు. ఈసారి అలా దాటేయడానికి వీల్లేదు. ఈ విషయం నాకు చాలా ముఖ్యమైనది. చాలా కాలంగా మీకు చెప్పాలనుకుంటున్నది. మీకు చెప్పి, వివరంగా మీతో మాట్లాడాల్సినది.

నేనేం చెప్తానో బాహుశా మీరు ఊహించే వుంటారనుకుంటాను.

నన్ను గురించి మీకు బాగా తెలుసు. మూడేళ్ళగా నన్ను చూస్తూనేవున్నారు. నా అంతట నేను ఎవరికీ సన్నిహితంగా వెళ్ళను. కాని ఎందువల్లనో నాకు తెలియకుండానే మీకు సన్నిహితంగా వచ్చేశాను. ప్రేమనుగురించి ప్రతివాడూ తేలిగ్గా మాట్లాడే యీ రోజుల్లో నేను మిమ్మల్ని ప్రేమిస్తున్నానని చెప్తే మీకు నవ్వు రావచ్చు. కాని నేను మాత్రం మిమ్మల్ని చిత్తశుద్ధితో ప్రేమిస్తున్నాను. ఈ విషయం చాలా రోజుల క్రిందటే చెప్పాలనుకున్నా యిప్పటికి గాని వీలు పడలేదు. చాలాసార్లు మీతో తీరిగ్గా మాట్లాడాలని పిలిస్తే మీరు పట్టించుకోక పోవడంవల్ల మీకు యిష్టమో కాదో తెలీక యిలా వుత్తరం రాస్తున్నాను.

రేపు సాయంకాలం వీలుచూసుకుని మీరు వస్తే తీరిగ్గా మాట్లాడుకుందాం. ఆఫీసు అయిపోయాక రామకృష్ణా మిషన్ దగ్గరకు రండి. ఇద్దరం కలిసి బయలుదేరితే ఆఫీసులో ఏడ్చేవాళ్ళు చాలామంది వున్నారు. విడివిడిగా అక్కడకు చేరుకుందాం. సాయంకాలం వేళ అక్కడకు రావడం మీకు యిబ్బందనిపిస్తే కొద్దిగా చీకటి పడుతుండగా రండి. మీగురించి ఎనిమిందింటివరకు అక్కడే ఎదురు చూస్తుంటాను. ప్రేమను గురించి మాట్లాడుకోడానికికాదు మిమ్మల్ని అక్కడికి రమ్మనడం. అంతకన్నా ముఖ్యమైన విషయాల్ని గురించి మాట్లాడుకోడానికి. ఇది చాలా అర్జంటు విషయం. అలక్ష్యం చెయ్యరని భావిస్తాను. రేపు వీలుంటే మన బూతద్దం కళ్ళద్దాల సూపర్నెంటు సెక్షనులో లేకుంటే మరోసారి యీ విషయం మీకు గుర్తు చేస్తాను. తప్పక వస్తారు కదూ!

మీ

రమణరావు"

కస్తూరి ఆ ఉత్తరాన్ని అలాగే చేత్తో పట్టుకుని చాలాసేపు కూచుండిపోయింది. తొలిసారి నడకనేర్చిన పసిపాపకళ్ళలో ఆనందం, పడిపోతాననే భయం ఆమె కళ్ళల్లో అల్లుకున్నాయి. ఇంద్రధనస్సు విరిసిన ఆకాశంవేపు ఎగిరిపోతోన్న ఊహల్ని భయం పగ్గాలువేసి గట్టిగా బిగించి పట్టుకుంది. పగ్గాలు తెగిపోయాయి. ఊహలు ఎగిరి పోయాయి.

మరోసారి ఉత్తరం చదువుకుని నిద్రపోయింది.

ఉదయం అందమైన కలల పురిటి వాసనల్లోంచి బద్ధకంగా ఒళ్ళు విరుచుకుని లేచింది.

ఎప్పుడూలేనిది ఆరోజు ఆఫీసుకు వచ్చేప్పుడు ఏంచీర కట్టుకోవాలా అని అయిదునిముషాలు తటాపటాయించింది.

ఆఫీసులో సమయం చూసుకుని రమణరావు "సాయంకాలం వస్తున్నారా?" అని అడిగాడు.

ఆమె సమాధానంగా చిరునవ్వు నవ్వింది.

ఆఫీసు విడిచిపెట్టడానికి పావుగంట ముందుగానే రమణరావు వెళ్ళిపోయాడు. వెళ్ళేముందు వస్తారుకదూ అన్నట్టు కళ్ళతోనే అడిగి మరీ వెళ్ళాడు.

ఆఫీసు విడిచిపెట్టగానే కస్తూరి అక్కడికి బైలుదేరలేదు. ఆలస్యం చేదామని బజార్లో పనిచూసుకుని తీరిగ్గా అతను చెప్పిన చోటుకి వెళ్ళేసరికి చిరుచీకటి పడింది. అక్కడ ఆమెగురించే ఎదురు చూస్తున్నాడతను.

ఇద్దరూ యిసకలోకెళ్ళి కూచున్నారు. సముద్రం మీంచి విరిగిన కెరటాల తుంపర జల్లుజల్లుగా ఎగిరొస్తోంది. గాలి ఒకటే అల్లరి పెడ్తోంది. ఆమెవస్తూ వస్తూ కొనుక్కున్న తలలో

పెట్టుకున్న సింహాచలం సంపెంగల వాసనలు వాళ్లచుట్టూ వలయాలు తిరుగుతూ ఆలోచనల్ని అటకట్టిస్తున్నాయి.

"ఉదయం ఎప్పుడో భోంచేసి వచ్చారు. ఆకలేస్తోందేమో ముందు ఈ టిఫిన్ తినండి, తర్వాత తీరిగ్గా మనం మాటాడుకుందాం" అన్నాడు రమణరావు టిఫిన్ పొట్లాలు విప్పుతూ.

నిజమే ఆమెకు ఆకలిగానే వుంది. అందుకే రమణరావంటే ఆమెకు యిష్టం. చాలా ప్రాక్టికల్‌గా ఆలోచిస్తాడతను.

సభ్యతకి 'ఎందుకండీ యివన్నీ' అతను ఎదుటపెట్టినప్పుడు మారు మాట్లాడకుండానే తీసుకుంది.

"ఎప్పటినుంచో మిమ్మల్ని యిక్కడకు రప్పిద్దామనుకుంటే చివరికి యివ్వాల్టికి వచ్చారు" అన్నాడు రమణరావు, తను చెప్పబోతున్న దానికి నాందిగా.

ఆమె టిఫిన్ తీసుకుంటూ ఆలకిస్తోంది.

"మూడు రోజుల క్రిందటే యింటి దగ్గరనుంచి పుత్తరం వచ్చింది. ఓ పదిహేను రోజులు సెలవు పెట్టివస్తే అరడజనువరకు పెళ్లిసంబంధాలు వచ్చి వున్నాయి, చూసుకోవచ్చు అని మా నాన్నగారు పుత్తరం రాశారు. గత ఏడాదినుంచీ ఆయన అలా పుత్తరాలు రాయడం, నేను సెలవు దొరకలేదనీ, అదనీ యిదనీ చెప్పి దాటేయడం జరుగుతోంది. కాని యీసారిమాత్రం చాలా ఘాటుగా రాశారాయన. నేను రాకపోతే తనే ఏదో ఒకటి స్థిరపరుస్తారట. అందుకనే నాకూ కంగారు పుట్టింది. మీ నిర్ణయమేమిటో వీలయినంత తొందరగా తెలుసుకొని, మీతో వివరంగా మాట్లాడాలని చెప్పి యిలా యిక్కడికి రప్పించాను.

నావిషయాలు యించుమించు అన్నీ మీకు ప్రత్యక్షంగానో,

పరోక్షంగానో తెలియజేసేవున్నాను. ఈరెండు మూడేళ్ల పరిచయంలోనూ మీరు నన్ను చాలా సన్నిహితంగా పరిశీలించే వుంటారు. నా మనస్తత్వం మీకు బాగా అర్థమైవుంటుంది. నన్ను పెళ్లి చేసుకోవడానికి మీకు ఏమైనా అభ్యంతరం వుంటే చెప్పండి.''

కస్తూరి పలబారి ఒకచే దగ్గుతోంటే అతను సోడా కుర్రాడ్ని కేకేసాడు. ఆమె సోడా తాగింతర్వాత ఏం చెప్తుందా అని ఎదురు చూస్తూ కూచున్నాడు. ఆమె ఏమీ చెప్పకపోయే సరికి అతనే మళ్లీ చెప్పడం మెదలెట్టాడు.

''ఈ పెళ్లికి మొదట్లో మాయింట్లో అభ్యంతరం చెప్పినా ఒకటీ రెండేళ్లలో వాళ్లే సర్దుకుపోతారు. మావాళ్ల మనస్తత్వం నాకు బాగా తెలుసు. ఒకవేళ వాళ్లు సర్దుకుపోక పోయినా యిబ్బందేమీ లేదు. వాళ్లమీద ఆధారపడి నేనేమీ లేను. నాకాళ్లమీద నేను నిలబడ్డాను. వాళ్లు కూడా ఆర్థికంగా నామీద ఆధారపడిలేరు. ఏమంటారు, మనం వివాహం చేసుకోవడం మీకు యిష్టమేనా?''

ఆమె వెంటనే ఏం మాట్లాడలేదు. ఆ మసక వెలుతుర్లో ఆమెనే చూస్తూ మళ్లీ అదే ప్రశ్న అడిగాడు.

'' ఇష్టం లేకపోవడం అంటూ లేదనుకోండి. కాని నా పరిస్థితులే నన్నేమీ మాట్లాడ నివ్వడంలేదు. మీకు తెలీదు రమణరావుగారూ, నాకు చాలా బాధ్యతలున్నాయి'' అంది ఆమె.

''బాధ్యతలు ప్రతివారికీ వుంటాయి. ఆ బాధ్యతల పేరుతో మిమ్మల్ని మీరు కష్టపెట్టుకోవడం బావులేదు'' అన్నాడు అతను.

''అలాకాదులెండి, నా పెళ్లికీ వాటికీ సంబంధం వుంది. ఇప్పుడు నేను పెళ్లి చేసుకుంటే నా స్వార్థాన్నే చూసుకున్నదాన్నవుతానుగాని నామీద ఆశలుపెట్టుకున్న యింట్లోవాళ్ల శ్రేయస్సు ఆలోచించినదాన్ని

కాను. మా నాన్నగారు రిటైరై ఏదో చిన్న ప్రయివేట్ జాబ్ చేస్తున్నారు. చెల్లెలూ, తమ్ముడూ చదువుకుంటున్నారు. వచ్చే ఎండల్లో మా చిన్నక్క పెళ్ళి చేయాలనుకుంటున్నాం. మా పెద్దక్కకి ఎప్పుడూ అనారోగ్యమే. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో నేను పెళ్ళిచేసుకుని ఆ యింటిని ఎలా గాలికి వదిలేయగలను చెప్పండి? కనీసం రెండేళ్ల పాటయినా నేనా యింటిని ఆదుకోవాలి. అప్పటికి మా తమ్ముడు చేతికి అందివస్తాడు. మా చెల్లెలి చదువు పూర్తవుతుంది.

"మీరు ఎంతకాలం ఆగమన్నా ఆగటానికి సిద్ధంగానే వున్నాను. అందుకే మీరు ఎన్నిసార్లు దాటేసినా తొందర పెట్టలేదు. కాని యిప్పటి పరిస్థితి వేరు. సంగతంతా మీకు వివరించాను కదా. ఎంతమాత్రం ఆలస్యం చేయడానికి వీల్లేని పరిస్థితి. అందువల్లనే మిమ్మల్ని యిలా తొందరపెట్టి యిరకాటంలో పెట్టాల్సివస్తోంది."

"రమణరావుగారూ! మిమ్మల్ని నేను దూరం చేసుకోవాలను కోవటం లేదు. మీ అంత మంచివారిని, నన్ను యింతగా అభిమానించే మిమ్మల్ని నేను కలలో కూడా దూరం చేసుకోలేను. కాని ఒక్క విషయం. నా గురించి ఒక్క రెండేళ్ళు మీరు ఓపిక పట్టలేరూ?"

రమణరావు ఏమీ మాట్లాడలేకపోయాడు. మంచి మాటలతో బంధించేసినట్లుగా అతను యిబ్బందిగా కాస్సేపు కూచుని—

"ఇంతకీ మీరు పెళ్లిని వాయిదా వేయడానికి కారణం మీ బాధ్యతలే కదా ఓ పని చేయండి. పెళ్ళి చేసుకున్నా రెండేళ్లపాటు మీ బాధ్యత మీరు నెరవేరుస్తూనే వుండండి" అన్నాడు.

కస్తూరి అర్థంకానట్టు చూసింది.

"మీ తమ్ముడు అందొచ్చేవరకు మీ జీతం మీవాళ్ళకేయిచ్చేయండి నా జీతం వుండనే వుందికదా. మనిద్దరికీ ఆ మాత్రం చాలదా?"

"రమణరావుగారూ! ...." ఆమె కంఠం బొంగురుపోయింది. భక్తితో, పారవశ్యంతో కంఠం మూగపోయినట్లు ఆమె మాట్లాడలేక పోయింది. ఆముదపు దీపాల మసక వెలుతురులో గర్భగుడిలోని మూలవిరాట్టును చూసినట్టు కళ్ళుపొడుచుకుని మరీ చూసింది అతన్ని.

"ఏమంటారు అలా చెయ్యొచ్చుకదా రెండు సమస్యలూ తీరిపోతాయి" అన్నాడు రమణరావు.

"చెయ్యొచ్చు ననుకోండి. కాని నా బాధ్యతలు తీరడం ఒక్కటే సమస్య కాదుకదా. ఇంకా ఆలోచించాల్సిన విషయాలు చాలావున్నాయి. మా చిన్నక్కకి యీ ఎండల్లో పెళ్ళి చెయ్యాలనుకుంటున్నాం, సంబంధం నిశ్చయమైంది. మన పెళ్లివల్ల అది ఆగిపోయినా ఆగిపోవచ్చు. నాకన్నా పెద్దదానికి పెళ్ళికాకుండా నేనెలా చేసుకొంటాను? అదీకాక నేను యీ పెళ్ళి చేసుకోవడానికి మావాళ్లు ఒప్పుకోకపోవచ్చు అలాంటప్పుడు నేనిచ్చే డబ్బు మాత్రం వాళ్లెందుకు పుచ్చుకుంటారు? పుచ్చుకోరు. అందువల్ల వాళ్ళు చాలా యిబ్బంది పడాల్సివస్తుంది. మా తమ్ముడు, చెల్లెలు మధ్యలోనే చదువు ఆపేయాల్సి వస్తుంది. మా తమ్ముణ్ణి బలవంతంచేసి పాలిటెక్నిక్‌లో చేర్పించాను. వాడు వృద్ధిలోకి వస్తాడని కొండంత ఆశ పెట్టుకున్నాను. మా చెల్లెలు చాలా తెలివైనది. కాలేజీలో ఎప్పుడూ దానికి ఫస్టుమార్కులు వస్తుంటాయి. వాళ్ల చదువులు మధ్యలోనే ఆగిపోతే వాళ్ల తెలివితేటలు ఎందుకూ కొరగాకుండా పోతాయి. మా పెద్దక్క రోగిష్టిది. మా బావగారికి పేకాట, నాటకాలు తప్ప యింటి విషయాలు అక్కరలేదు. అందువల్ల మా అక్క ఎప్పుడూ మా యింట్లోనే వుంటుంది. ఆమె మందులకే బోల్డు ఖర్చవుతుంది. మా నాన్నగారి అర్జన యిల్లు గడవడానికే చాలుతుందిగాని పై ఖర్చులకు చాలదు. ఇంకా మా

చిన్నక్క పెళ్ళొకటి వుంది. చూశారా ఎన్ని సమస్యలో. ఇవన్నీ నాకు సంబంధించినవి కావులే అని నా స్వార్థం నేను చూసుకోనా? రమణ రావు గారూ నన్ను మరోలా అర్థం చేసుకోవద్దు. ఒక్క రెండేళ్లు నాగురించి ఓపిక పట్టండి. ఆ తర్వాత పెళ్లి చేసుకుందాం. ఏదో విధముగా మీవాళ్లకి సర్దిచెప్పండి. ఇటు చూడండి.... నా గురించి ఆమాత్రం కష్టపడలేరూ .... ప్లీజ్"

రమణరావు కొద్దిసేపు నిదానించి చూసి 'అలాగేలెండి' అన్నట్టు తలవూపాడు.

"మీరు ఎంత మంచివారండి. మీకు చాలా యిబ్బంది కలిగించాను. క్షమించాలి" అంది కస్తూరి.

"అంతమాట అనకండి. మీ పరిస్థితులు కూడా ఆలోచించాలి కదా. నేను రేపే యింటికి వుత్తరం రాసేస్తాను — యిప్పుడప్పుడే పెళ్లి చేసుకోనని. ఆలోచిస్తే కారణమే దొరక్కపోతుందా" అన్నాడు రమణరావు.

"అన్నట్టు ఈ చాక్‌లెట్స్ తీసుకోండి" అంటూ కస్తూరి హేండ్ బేగ్‌లోంచి చాక్‌లెట్లు తీసి అతని కిచ్చి, తనొకటి నోట్లో వేసుకుంది.

"మీకింకా చిన్నతనం పోలేదండోయ్" అన్నాడు నవ్వుతూ. ఆమె కూడా నవ్వింది.

దూరంగా సముద్రంమీద లైట్ల వెలుగులతో ఓడ ఒకటి అందంగా అలంకరించిన పెళ్లి పందిరిలా వుంది. ఆకాశంలో నక్షత్రాలు పందిట చాందినీకి వేలాడదీసిన పూలలా వున్నాయి. ఒడ్డున జనం పెళ్లివారిలా బీచ్ అంతా నిండిపోయారు. దగ్గర్లోనే ఎవరో ట్రాన్సిస్టర్ పట్టుకొచ్చారు గాబోలు సన్నాయిమేళం సముద్రఘోషలో

కలిసిపోయి మరీ సన్నగా వినిపిస్తోంది. ఉండి ఉండి తుంపర్లు అక్షింతల్లా ఎగిరొస్తున్నాయి.

ఆ కబురూ యీ కబురూ చెప్పుకుంటూ మరో అర్ధగంట కూచుని ఇంటికి వెళ్లిపోదామని బయలుదేరారు. తనరూము అక్కడికి దగ్గరే, నడిచి వెళ్లిపోతానని చెప్పి ఆమెను రిక్షా ఎక్కించి రమణ రావు ఆగిపోయాడు.

అక్కడ నుంచి అంతా పల్లమే కావడంవల్ల గాలిలో తేలి పోతున్నట్టు పోతోంది రిక్షా. ఆ రిక్షాలోని కస్తూరి మనసు కూడా అలాగే గాలిలో తేలిపోతోంది.

ఇంటిముందు రిక్షా దిగేసరికి తమ్ముడు వీధిలోనే వున్నాడు.

"సినిమాకి వెళ్లావా అక్కా ఏం సినిమాకి?" అని అడిగాడు.

"ఇప్పుడేం సినిమారా. ఇంత తొందరగా ఏం సినిమా విడిచిపెడ్తారు. పనుండి ఓ ఫ్రెండ్ దగ్గరకి వెళ్లాను" అంది కస్తూరి.

"రావడం ఆలస్యమైతే ఏ సినిమాకో వెళ్లావేమో అనుకున్నాలే" అన్నాడు అతను.

కస్తూరి ఇంట్లోకొచ్చి బట్టలు మార్చుకుందామని అవతలి గదిలోకి వెళ్లబోతోంటే "ఇవాళ మీ ఫ్రెండ్ అరుణకుమారి కనిపించిం దేమిటి? ఇంతకీ ఆ జిగురుకుమారి ఇంత తొందర్లో నిన్ను వదిలి పెట్టిందంటే ఆశ్చర్యంగానే వుందే" అంది వాళ్ల చిన్నక్క.

ఆమె నవ్వేసి గదిలోకి వెళ్లిపోయింది. తిరిగి తలుపులు తెరుచుకొని యివతలకి వచ్చేసరికి ఇంట్లోవాళ్లంతా సమావేశమైనట్టుగా నట్టింట్లో ఆమె గురించే చూస్తున్నారు.

"ఎక్కడికెళ్లావే యింతాలశ్యమైంది" అంది తల్లి.

"ఫ్రెండ్ దగ్గరకి వెళ్లానమ్మా, కలిసి చాలా రోజులైందని. ఆఫీసు నుంచి అలా వెళ్లాను" అంది కస్తూరి.

"ఎవరా ఫ్రెండ్" అని అడిగిందామె.

కస్తూరి నోరు తెరిచేలోగానే "ఆఫీసు ఫ్రెండ్ గాబోలు, అవునా అక్కా?" అంది చెల్లెలు.

'ఊ' అంది కస్తూరి. అక్కడ్నుంచి కదిలి ముఖం కడుక్కుందామని దొడ్లో బావిదగ్గరకు వెళ్లబోతూ.

"మాట్లాడుతోంటే అలా వెళ్లిపోతావేం. ఎందుకా కంగారు? ఇప్పటిదాకా ఆ బీచ్‌లో షికార్లు చేయగాలేనిది ఇప్పుడు ఎందుకా తొందర?" అంది తల్లి గట్టిగా.

కస్తూరి గతుక్కుమంది. అయినా ఆమె ఆగకుండా దొడ్లో కెళ్లిపోయింది. ముఖం కడుక్కుని తిరిగి వచ్చేసరికి యింకా అందరూ అక్కడే వున్నారు.

"చెప్పవే. ఎవరా రమణరావు. వాడితోనేనా యింతసేపూ బీచ్‌లో షికార్లు చేసి వచ్చావ్?"

కస్తూరి ఏం మాట్లాడలేకపోయింది.

"ఏదీ ఆ వుత్తరం ఎక్కడ పెట్టావో పట్టుకురారా సూర్యం" అంది తల్లి కొడుకును ఉద్దేశించి. సూర్యం అక్కవైపు నవ్వుతూ చూస్తూ వుత్తరం జేబులోంచి తీసిచ్చాడు.

"ఏమిటా వుత్తరం" అంది కస్తూరి అదేమిటో స్పష్టంగా తెలిసిపోతున్నప్పటికీ.

"ఏ వుత్తరమా, నువ్వు పుస్తకంలో పెట్టి మర్చిపోయావ్ చూడు ఆ వుత్తరం" అంది కస్తూరి అక్క.

"సిగ్గు లేదటే. ఇదా నువ్వు చేస్తున్న నిర్వాకం. నీకేం

పోయే కాలం వచ్చిందని ఇలాంటి పాడు బుద్ధి పుట్టింది. మమ్మల్ని నలుగుర్లోనూ తలెత్తుకు తిరగనియ్యవా. తిండికివున్నా లేకున్నా గౌరవంగా బ్రతుక్కొస్తున్నాం. నీ పుణ్యమా అని యిప్పుడు అది కూడా లేకుండాచెయ్. ఇంట్లో పెళ్లికావలసిన ఆడపిల్లలు వున్నారన్న ధ్యాసయినా వుందా నీకు. వుంటే ఇలా బరితెగిస్తావా. ఛీఛీ. నా కడుపున చెడబుట్టావు కదటే. వాడికెవడికో సిగ్గు లేకపోతే నీకయినా సిగ్గు వుండొద్దూ. బుద్ధిలేక వాడు పిలిస్తే కుక్కలా వాడివెనుక వెళ్లడమేనా. నువ్వు అలుసివ్వకపోతే వాడెందుకు ఇలా బరితెగించి వుత్తరం రాస్తాడు. అసలు నిన్ననాలి. ఉద్యోగం చేస్తానంటే నాలుగురాళ్లు తెచ్చి ఇల్లు ఉద్ధరిస్తావనుకున్నాను గాని, ఇలా గౌరవం మంట గలుపుతావనుకోలేదు........"

కస్తూరి అక్కడ నిలుచోలేకపోయింది. మారు మాట్లాడకుండా డాబామీదకు వెళ్లిపోయింది. ఆమె వెళ్లిపోయినా తల్లి కంఠం వుండి వుండి భగ్గుమంటోంది. బహుశా ఏ తమ్ముడో, చెల్లెలో, అక్కో ఆజ్యం పోసి రగుల్చుతున్నారు గాబోలు.

కస్తూరికి తల దిమ్మెక్కిపోయినట్టు అనిపించింది. ఎదురు చూడని దెబ్బ తగిలి తల మొద్దుబారి ఏదీ ఆలోచించలేని మందకొడి తనంతో అలా మోకాళ్లలో తల దూర్చుకుని కూచుంది. ఎంతసేపు అలా కూర్చుందో తెలీదు, కిందనుంచి తండ్రి కేక వినిపించి లేచి వెళ్లింది.

గదిలోకి అడుగు పెడుతూంటే కోర్టు హాల్లోకి కాలెడుతున్న ముద్దాయిలా అనిపించింది. తండ్రి నిప్పులు కక్కుతున్న న్యాయ మూర్తిలా వున్నాడు. తల్లి గుమ్మం దగ్గర పోలీసు జవాన్లా నిలుచుంది. అక్కా, చెల్లెలూ, తమ్ముడూ ప్రేక్షకుల్లాగా, సాక్షుల్లాగా

వున్నారు. వాళ్లందరి చూపులూ ఆమె మీదనే వున్నాయి. హంతకుడిని ఏ మాత్రం జాలీ, సానుభూతీ లేనట్టు చూసే కరకు చూపుల్లా వున్నాయవి. అమాంతం విరుచుకుపడి పొడిచేద్దామన్న విరోధి కసిచూపుల్లా వున్నాయ్. ఆ మూల బైటికొచ్చిన ఎలకను పట్టుకోడానికి పొంచి పొంచి చూసే గండుపిల్లి దొంగచూపుల్లా వున్నాయి.

కస్తూరిని చూస్తూనే తండ్రి ఇల్లెగిరిపోయేలా అరిచాడు.

"ఎవడే ఆ రమణరావు. పెళ్లికాని పిల్లకు ఇలా ప్రేమలేఖలు రాస్తాడా రాస్కెల్. అయినా వాడ్నని ఏం లాభం. నిన్ననాలిగాని. మన బంగారం మంచిదైతే బైటి వాడ్ననడం దేనికి. ఇలా అడ్డమైన వాడితోనూ షికార్లు కొట్టడానికటే నువ్వు ఉద్యోగం చేస్తున్నది. ఈ సంసారాన్ని పోషించలేకకాదు నిన్ను ఉద్యోగం చేయిస్తూంట. ఇంట్లో తీరిగ్గా తినికూచోడం ఎందుకులెమ్మని ఉద్యోగం చేయిస్తుంటే నువ్వు వేసే వేషాలు యినన్నమాట. ఇవ్వాళ బీచికి పిలిస్తే వెళ్లావు. రేపు రూముకి రమ్మంటే వెళ్లవనేముంది? ఇలా తిరిగి తిరిగి రేపొద్దున్న తలమీదకి తెచ్చుకుని నా కొంప నిలువునా కూలుస్తావుకదటే. అంతగా నీకు పెళ్ళి చేసుకోవాలని వుంటే నాతో చెప్పకపోయావా, ఆ మాత్రం సంబంధం తెచ్చి చేయలేకపోయేవాడినా, ఇలా అడ్డ గాడిదలా వీధిన పడ్డానికి నే నింకా చావలేదే బతికేవున్నాను...."

తండ్రివైపు తలెత్తుకు చూడలేకపోయింది కస్తూరి. ఎంత ఆపుకుందామన్నా ఆమెకు కన్నీళ్ళు ఆగలేదు. ఊరికే పొర్లిపోతున్నాయి.

"అలా నంగనాచిలా ఏడుస్తావెందుకు. చేసింది చాలక ఇదొకటా. చాల్లే ఆ నాటకం. ఇంకెప్పుడైనా ఇలా తిరిగావంటే చూడు ఉద్యోగం మానిపించి ఇంట్లో కూచోబెడతాను."

కస్తూరి అక్కడనుంచి వెళ్లిపోయి మంచంమీద వాలిపోయి వెక్కివెక్కి ఏడ్చేసింది. ఎక్కిళ్లుకూడా వస్తున్నాయి. కన్నీటితో తలగడ అంతా తడిసిపోయింది.

"ఇంక చాల్లే ఏడుపు, వచ్చి అన్నం తిను" అంది తల్లి. కస్తూరి లేవలేదు. అలాగే వుండిపోయింది. తల్లి చూసిచూసి 'సరే నీ యిష్టం, తినాలనుకుంటే వంట ఇంట్లో వుంది తిను, నాకు నిద్ర వస్తోంది. పడుకోవాలి' అని వెళ్లిపోయింది.

కస్తూరికి ఆకలివేస్తున్నా భోజనం చెయ్యాలనిపించలేదు. పక్కమీద అలాగే వుండిపోయింది ఆలోచిస్తూ.

'బాగుంది సంబడం. మొగుడ్ని కొట్టి మొగసాల కెక్కి ఏడ్చిందట — ఇలాటిదే'

'ఆ మధ్య ఓసారి వాళ్ళాఫీసుకి వెళ్ళాను ట్రిప్లికాపీల మీద సంతకాలు పెట్టిస్తానంటే. అప్పుడు చూశాను, వాడితో మాట్లాడుతూ ఒకటే ఇకఇకలూ, పకపకలూనూ.'

'నేనూ చేశాను ఉద్యోగం. దీనిలా ఊరేగి ఊళ్లేలలేదెప్పుడూ.'

'ఒక్క రోజెప్పుడైనా కాలేజీనించి ఆలస్యంగా వచ్చేసరికి పావుగంట ఉపన్యాసం దంచి శ్రీరంగనీతులు చెప్తుంది కదా ఇప్పుడేమయ్యింది.'

…… …… …… …… ……

…… …… …… …… ……

అక్కా, తమ్ముడూ, చెల్లెలూ గుసగుసలాడ్డం వినిపిస్తూనే వున్నాయి కస్తూరికి. ఆమె హృదయం కాలిపోతోంది. బాధతో ఆమె విలవిల్లాడిపోతోంది. ఆ బాధ అమ్మానాన్నలు గుచ్చిన ముళ్ల బాధ కాదు. తమ్ముడూ, చెల్లీ, అక్కా గుచ్చిన గునపాల బాధ అది. ఆ

తిట్లు ముళ్ళుకన్నా యీ నిందల గునపాలే గుండెల్లోకి దిగడిపోయి ప్రాణం తీసేస్తున్నాయి. ఆ బాధకు ఆమె తట్టుకోలేక మెలికలు తిరిగిపోతోంది.

రాత్రింతా ఆ బాధకి ఆమెకు నిద్ర పట్టనేలేదు.

ఉదయం ఆఫీసుకి వెళ్ళడానికి బద్ధకంగా వున్నా లేని వుత్సాహాన్ని తెచ్చుకుని మరీ వెళ్ళింది.

లంచ్ పైమప్పుడు సెక్షన్‌లో అంతా బైటికి వెళ్ళడం చూసి రమణరావు ఓ కవరు పట్టుకొచ్చి "ఇంటికి వుత్తరం రాస్తున్నానండి. ఒంట్లో నీరసంగా వుంటోందనీ డాక్టరుకు చూపిస్తే ఎక్స్‌రేతీసి ఓ రెణ్ణెల్లపాటు రెస్టు తీసుకోమన్నాడనీ, మందులూ, ఇంజక్షన్లూ వాడుతున్నాననీ, వీలయితే ఆఫీసుకికూడా సెలవుపెట్టాలనిచూస్తున్నాననీ రాస్తున్నాను. ఈ దెబ్బతో మావాళ్ళకి ఆటకట్టు. రెండేళ్ళ వరకు ఈ నాటకం ఆడొచ్చు" అన్నాడు.

"రాయక్కర్లేదు లెండి" అంది కస్తూరి.

'ఏం' అన్నట్టుగా చూశాడు అతను.

"మనం పెళ్ళి చేసేసుకుందాం" అంది కస్తూరి చాలా దృఢంగా, నిర్భయంగా.

సూటిగా, దీక్షగా చూస్తున్న ఆమె అంతలోకే ప్రసన్నంగా, చల్లగా చూపుల్ని మార్చి చిరునవ్వుతో తియ్యగా "నిజమే మనం వెంటనే పెళ్ళి చేసేసుకుందాం" అంది.

* * *